

הלכות על רבי נחמן מברסלב

טוב להגיד ולשיר **נְחֵם נְחֵם נְחֵם מְאוֹמֵן** לזכות לכל הישועות

והוא עומד עליהם ... ויאכלו.

(לקוטי הלכות - בציעת הפת ה', מ"ט)

ועל-כן כשבאו המלאכים אצל אברהם, נתן להם לאכול. כי בזה הראה להם שלא יקטרגו על ישראל, שרוצים לקבל את התורה. אף על פי שעתידין לחטוא. וזה שמובא במדרש: בשעה שעלה משה למרום לקבל את התורה, בקשו מלאכי השרת לפגוע במשה וכו'. והלא זה הוא שאכלתם אצלו. כי אז כשבאו המלאכים לאברהם, אז התחיל התנוצצות קבלת התורה, מאחר שכבר נמול אברהם - שהיא מצוה ראשונה שנצטוו בה. וגם באו לבשרו שיהיה נולד יצחק שממנו יצאו כל ישראל שיקבלו את התורה; על כן אז השתדל אברהם אבינו להציל את ישראל, שלא יוכלו המלאכים לקטרג עליהם, אף על פי שהם כמו שהם.

ועל כן נתן להמלאכים לאכול, כדי שידעו ויבינו על ידי זה כל מה שהאדם צריך לסבול בעולם הזה שהוא מוכרח לאכול, שיש בו ברורים כאלו עד שבסוף צריך לברור בתוך הגוף מפסולת כזה. ועל כן אין לקטרג על האדם אם נכשל, חס ושלום, במה שנכשל, מאחר שהוא במקומות כאלו, שצריך לברר מבחינת קיא צואה ממש ממקומות מטונפים כאלה.

ועל כן באמת המלאכים הנ"ל, אף על פי שאכלו בקדושה גדולה כראוי למלאכים וראשון ראשון מסתלק, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מדרש רבה - וירא, מ"ח) אף על פי כן לא יצאו נקי אז, כי נכשלו בשליחותם, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, עד שהוכרחו להתממה בזה העולם, ולא יכלו לעלות עד בימי יעקב ואחד לא עלה עד ימי מנוח, כמובא, כי מזה העולם קשה מאד לצאת נקי בשלמות, כמובא, שהמלאך כשבא לזה העולם אינו יכול לעלות למקומו עד שטובל עצמו כמה טבילות בנהר דינור.

ועיקר ברור הטוב מהזוהמא בזה העולם כלול בבחינת אכילה וכנ"ל. כי עיקר הזוהמא נתאחזה על ידי חטא אדם הראשון שהיה בעניין האכילה, ועל כן אברהם אבינו עליו השלום, כיבד את המלאכים בעניין האכילה, ובזה הראה ורמז להם גודל עוצם היגיעות והמרירות שצריך האדם העלוב הזה לסבול בזה העולם; על כן, אין להם עוד פתחון פה לקטרג על ישראל, שלא יקבלו את התורה, כי בודאי ההכרח ליתן לנו את התורה, כי אי אפשר לעמוד נגד זה העולם כי אם על ידי התורה שנקראת אכילה דקדושה כנ"ל באריכות.

ועל כן כשרצו לקטרג על משה כשעלה למרום לקבל את התורה, צר קלסתר פניו כמו אברהם, ואמר להם: **הלא זה הוא שאכלתם אצלו!** כמו שכתוב במדרש הנ"ל - היינו שהי' יתברך השיב להם: **איך יש לכם פתחון פה לקטרג על קבלת התורה לזה העולם, והלא אכלתם אצלו!** 'אכלתם' דייקא, כי בזה טעמתם קצת מה שצריך האדם לסבול בזה העולם, עד שאי אפשר לו לחיות ולהתקיים בלי התורה, כמו שכתוב: **לולא תורתך שעשועי וכו', וכנ"ל.**

ועל-כן כשבא המלאך אל מנוח. ורצה גם כן לכבדו לאכול, השיב לו שאינו רוצה עוד לאכול, כמו שכתוב: **אם תעצוני לא אוכל**

בלחמדך, כי אז כבר הגיע שעתו לחזור ולעלות, על כן לא רצה עוד לאכול שלא יתעכב יותר, כי כבר טעם גודל הכבדות של ברור האכילה אצל אברהם כנ"ל, שעל ידי זה נתעכב כל כך, כנ"ל. וזה שנאמר שם בעלייתו למקומו: **ומפלא לעשות** (שופטים י"ג) כי עלייתו למקומו היה בדרך פלא גדול, כי קשה לעלות ולשוב למקומו לנקות עצמו מזוהמת זה העולם כנ"ל, ובשביל זה קבעו לנו רבותינו זכרונם לברכה - בברכת אשר יצר - **'ומפליא לעשות'**, כי זה הברור הוא פלא גדול כנ"ל.

צדקה וחסד

(אוצר היראה - צדקה וגמילות חסדים, ס"ג)

עיקר הצדקה היא על-ידי משפט, וזה בחינת מה שהזיהרה תורה **ולא ירע לבבך בתתך לו**, כי רוע הלב זה בחינת פגם המשפט התלוי בלב; כי עיקר תיקון הצדקה הוא על-ידי משפט שהוא ההפך מרוע הלב; כי העשיר צריך לשפוט את עצמו ולהבין כי בוודאי ה' יתברך עושה עמו חסד גדול שאינו ראוי אליו כלל, ונותן לו שפע ממון ועשירות, מה שכמה אנשים צדיקים וטובים ממנו אלפים פעמים, חייבים תלויים מנגד ואין להם שום פרנסה וסובלים דוחק גדול רחמנא לצלן; על-כן בוודאי אין הדין נותן שאהיה כפוי טובה נגד ה' יתברך, ובוודאי חובה עלי לתת לה' יתברך חלקו אשר הזהירנו ליתן לעניים.

כי באמת הכל שלו יתברך, רק שה' יתברך חמל ולא הכביד על האדם לצוות עליו לתת ארבעה חלקים להעני וחלק חומש לו, כי בוודאי כך היה המידה כי האדם העובד עבודת פרך אצל חברו ומכניס רווח גדול לחברו, אף על פי כן אינו נותן לו שכר עבודתו אפילו חלק מחומש, רק איזה שכר קצוב, מכל שכן האדם אצל ה' יתברך שהכל מה' יתברך ואנחנו שלו וכל אשר לנו שלו, ואנחנו צריכים לחסדו ולטובתו וישועותו בכל עת ורגע **ומבלעדו אין לנו מלך גואל ומושיע פודה ומציל ומפרנס** וכו', בוודאי ראוי לנו להחזיר הפיקדון לבעליו ולחלק לצדקה כל מה שמרוויח, רק ליקח לעצמו פרנסתו בצימצום.

מכל שכן שה' יתברך מקל עלינו מאד, ומצוה עלינו שייתנו על כל פנים מעשר או חומש, וגם הוא מבטיח לנו ליתן לנו ברכה בכפלים בזכות הצדקה, וגם בעולם הבא לא יקפח שכרנו, בוודאי ראוי ליתן חלק ה' יתברך לעניים בשמחה רבה, אם יחשוב דרכיו וישפוט עצמו באמת, ואז יזכה להכניע רוע הלב על-ידי המשפט, ויקיים **ולא ירע לבבך בתתך לו**, ואז הצדקה בשלמות, כי אז מאיר בצדקה בחינת משפט, שעל-ידי זה יוכל להציל את העני מן העניות לגמרי על-ידי בחינת המשפט שמאיר בו, על-ידי הצדקה שנותן לו.

סיפור

(ההתקרבות לרבינו ז"ל, עיי' ר' ישראל קארדנור ז"ל)

לא באתי לספר כאן אלא מעט מן המעט, ממה שראו עיני מאורו של רבינו זיע"א, שזרח על אחד מגדולי חסידי ברסלב שזכיתי להיות במחיצתו, וראיתו במו עיני את עבודתו ואמונתו. יהי רצון

ביום ח"י חשוון
תחול היולת "בעל הפתק"
מוריני ר' ישראל בער אודסר, זצ"ל

עצות

(לקוטי עצות - צדקה, כ"ד-ל')

- מתן בסתר הוא תיקון למקרה לילה, רחמנא לצלן.
- צדקה מציל מעברות.
- על-ידי צדקה, נמשך דעת.
- סגולה לחולי נופל, רחמנא לצלן, לפזר צדקה לאביונים - פ'זר
- ניתן לאביונים, ראשי תיבות "נפל".
- הצדקה שנותנין לתלמידי חכמים גדולה ויקרה מאד, ואין עברה יכולה לכבותה.
- על-ידי נתנית מעשר, ניצולין משונאים.
- על-ידי מעשר, זוכין להסתפקות.

תפילה

(לקוטי תפילות א' - ע"ז)

- רבונו של עולם, זכני ברחמיך הרבים, ועזרני והושיעני ותן לי לב טוב שאזכה להרבות בצדקה. ותזכני לתן מעשר ממעותי ומכל מה שתחנני ברחמיך, ותזמין לי עניים הגונים לזכות בהם, ועל-ידי-זה תצילני משונאי ומרודפי, כי דרכך לבקש את הנרדף, אפילו צדיק רודף את הרשע. חוס וחמול ורחם עלי למען שמך, והיה בעזרי והושיעני וחזק את לבבי, שאזכה ליתן תמיד מעשר מכל מה שתחנני, ברחמיך הרבים, ותפשט ידך הגדולה עלי, ותזמין לי פרנסתי מאתך, ותספיק לי כל צרכי וכל צרכי ביתי בהרחבה גדולה, קודם שאצטרך להם, מתחת ידך הרחבה והמלאה, ויקויים בנו מקרא שכתוב:
והריקותי לכם ברכה עד בלי די.

- ואזכה להיות שמח בחלקי תמיד ולהסתפק במה שתחנני. ולא אהיה נבהל להון, חס ושלו, ובצל כנפיך תסתירני, ותגן עלי בצל ידך הגדולה, ותכסה עלי ותצילני מכל שונאי ורודפי בגשמיות ורוחניות.

- ויקויים בנו מקרא שכתוב: **ואשים דברי בפיך ובצל ידי כיסיתיד לנטוע שמים וליסוד ארץ ולאמור לציון עמי אתה.** ותשים שלום בעולם, ויקויים מקרא שכתוב: **אמת מארץ תצמח וצדק משמים נשקף.** חסד ואמת נפגשו צדק ושלוש נשקו, ונאמר: **בצדקה תכונני רחמי מעושק כי לא תיראי וממחיתה כי לא תקרב אליך.** עזרני כי עליך נשענתי, קרבה אל נפשי גאלה למען אויבי פדני, יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי.

חי מוהר"ן

(תקפ"ג)

שמעתי, שאמר רבינו זכרוננו לברכה: הבנים שלי (רצונו לומר בנותיו) יש להם רוח הקודש שהוא קרוב לנבואה, ומבתי שרה אין אני מדבר כלל (פון שארקע שמיס איך ניט).

הכלל, אם באנו לדבר ולכתוב מקדושת זרעו הקדושים תקצר המון יריעות לספר אפילו מקצת שבחם ומידותיהם הטובות וצדקתם וחסידיהם ותמימותם וענוותנותם הגדולה ורוח נמוכה ושפלה שהיו להם וכיוצא בשאר כל המידות טובות וישרות; ומכל שכן מפנימיות קדושתם, אשר אין לנו שום השגה בזה כלל.

ואלמלי היו זוכין העולם שיהיה נשאר מרבינו זכרוננו לברכה בן הממלא מקומו, כבר היה העולם נתתקן על מלואו ותקונו ושלמותו על צד היותר טוב. ושמעתי פעם אחת, מהרב רבי נתן זכרוננו לברכה, שיחה נוראה בענין זה אשר תסמר שערות ראש אדם בשמעו זאת, ואי אפשר לבאר זה בכתב אפילו ברמז.

שהאור הזה (של רבינו ז"ל) יחזיר את כל באי העולם למוטב, והעולם השרוי בחושך יזכה באור הגדול ויקויים בנו מקרא שכתוב **ומלאה הארץ דעה את השם כמים ליס מכסים**, אמן כן יהי רצון. כל ימי חי השתוקקתי לספר את ענין התקרבותי למורי ורבי הרב החסיד מוריני הרב ישראל זכר צדיק לברכה, שעל ידו זכיתי ונתקרבותי לרבי ר' נחמן מברסלב זכותו יגן עלינו אמן.

מנעורי חנני ה' יתברך בנפש מתגעגעת להתקרב לה' יתברך. אבי וזקני ואבות אבותי בטבריה היו חסידי קרלין, וגם אני מהיותי ירא שמים הייתי קשור מאוד בחסידות קרלין. אבל מאחר שהיו לי מלחמות קשות בענייני עבודת ה' וכדרך כל הנכנסים לעבודת ה' ובפרט המדקדקים ביותר בעבודת ה' שעבר עליהם מלחמות ומניעות ועליות וירידות וכו' הייתי זקוק לכלים, לעדות והתחזקות והתאמצות כדי להתגבר במלחמות היצר.

וחפשתי רפואה לנפשי עד שהייתי מבזה עצמי בפני גדולי החסידות זקני הדור ובעלי המקובלים. תמיד הייתי רובץ אצלם והייתי מתלונן על נגעי נפשי, כי יראתי השם יתברך והייתי בבחינת **אוי לי מיצרי אוי לי מיוצרי**, ולא היה לי סיפוק נפש. אני הייתי מספר להם את כל נגעי נפשי ולהם לא היו הרפואות לרפאני. פעמים אמנם הייתי מתעורר, אבל רפואה ממש לא מצאתי. ומכאן ראיתי במו עיני שאין הקדוש-ברוך-הוא מקפח שכר כל בריה. כי היתה לי מסירות נפש כזו שגיליתי את כל נגעי לבבי, ובשכר זה זכיתי להתקרב לרבינו נחל נובע מקור חכמה ...

מכתב

(מספר אבי הנחל - מכתב י"ט)

בי"ה, ב' שבט תשכ"א. טבריא.
יקירי, המתאבק בעפר רגלי הצדיק, להנות מנועם זיוו ולדשן נפשו, בצחצחות אור תורתו.

מה מאד נפלאות אהבתך לי. מה מאד מתקו דבריך אלי. ומה מאד החייתיני בדבריך אחי חביבי, בראותי שתהילה לא-ל דברי רבינו הנשגב זכרוננו לברכה עושים רושם בלבבך הנעים, ומחייני ומשיבין נפשך מאד. קווה קיוויתי לה', שיוסיף חסדו עמך, להצליחך להיטיב אחריתך מראשיתך. חזק ואמץ יקירי, לשמח עצמך בכל עת, בכל עוז, בכל הדרכים שקבלנו ממקור החכמה, הן בהנקודות הטובות, הן במה שזכינו לידע מאור האורות כזה. ובמה שלא עשני גוי.

כי שמחה הוא רפואה גדולה, לכל מיני חולאות, בפרט שיש כבר בעולם הכח של הצדיק - הבעטליר שהיה בלא ידיים (ענין ספר סיפורי מעשיות, מעשה י"ג) - שהוא רופא את הבת מלכה, שהיא בחינת כלליות נפשות ישראל, בעשרה מיני נגינה.

תרגיל עצמך בכל יום, להעמיק מחשבתך ההגיונית, בעוצם החסד והישועה הנפלאה, אשר הפליא אדון הנפלאות עם כל ישראל ועמנו, גם בימינו בימינו אלה, ושלח לנו הצדיק האמת, השלם בתכלית השלמות, שאין שלמות אחריו, הנקי מן החטא לגמרי, שאין בו שום דנדוד פגם כלשהוא דק מן הדק, אפילו כחוט השערה, שהוא ממשיך ומגלה החסד חנים, שהיה מקיים העולם קודם מתן תורה, שעל ידי זה הוא מקיים ומחיה העולם, גם עכשיו שהעולם רחוקים מן התורה, כמו שהם רחוקים. כי הוא מוצא חיותו יתברך, אפילו במקומות הרחוקים מן התורה. וכל הרע שבעולם, נדחה ונופל לפניו, ועל ידי זה הוא מחיה כל הפשוטים שבעולם, אפילו אומות העולם, וכל הרחוקים המונחים בשאלו תחתיות.

הצדיק הוא בעצמו בחינת החסד הנעלם הנזכר לעיל, שיכול לקיים ולהחיות העולם תמיד, אפילו אם העולם רחוקים, כמו שהם רחוקים. **המעתיק**

120 אופ